Иваненко Александр Александрович – помещик Лебединского уезда, Харьковской губернии.

По описи № 270

496

Опись № 1

1781 г. – 1842 г.

На 2 листах

СУМСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ АРХИВ

ИВАНЕНКО АЛЕКСАНДР АЛЕКСАНДРОВИЧ- ПОМЕЩИК ЛЕБЕДИНСКОГО УЕЗДА ХАРЬКОВ- СКОЙ ГУБЕРНИИ

Ф О Н Д №496

О П И С Ь №I

документов постоянного срока хранения

за I 7 8 I - I 8 4 2 гг.

ПЕРЕДМОВА

до опису фонду 496-Іваненко Олександр Андрійович, поміщик, за 1781-1799, 1807-1817, 1829-1862рр.

Іваненки-найкрупніші поміщики, вихідці із козацької старшини, які володіли в середині 18-середині 19 століть землями в Київській, Харківській, Полтавській і Чернігівській губерніях.

У 1748 році брати Григорій / полковник Переяславського полку; ф.496, спр.1, арк. 4/ і Михайло / бунчужний товариш; ф.496, спр.4, арк.1/. Григоровичі Іваненки разом володіли селом Гостролуччя /Київщина/ / ф. 481, спр.2, арк. 1-8/

Григорій Григорович Іваненко до 1779 року придбав сусіднє село Козлове / спр.2, арр. 11/.

У 1781 році син Г.Г. Іваненка Андрій Григорович, полковник Курського піхотного полку, одружився з дочкою бригадира, поміщика Коробовського, якому належали великі землеволодіння в Лебединському повіті. Зокрема, в с. Михайлівка у 1778 році Коробовський мав 736 душ селян./ ф.399-Слобідсько-Українська губернська канцелярія / т.1, спр.1814, арк. 90/.

Крім дочки, у Коробовського був син Микола. Основна частина батьківського багатства призначалася йому, але й дочка не була обділена. За шлюбним контрактом/ рядний запис/ їй у придане дісталися: дім в с. Лука, 17 дворів з кріпаками, дворові люди, млини, сукновальня, хутори при с. Лука і сл. Ворожба, коштовності, одяг, хутра, тканини, екіпажі, коні, худоба, гроші / 10 тис. карб/.

В записі була вказана умова про відсутність претензій з боку Олександри Олександрівни і її спадкоємців на майно, яке залишилося за батьком і братом Миколою в Харківському і Ярославському намісництвах у різних повітах і Малоросійському Чернігівському полку Менського повіту / спр. 1, арк. 1-3/.

Після одруження сина Григорій Григорович Іваненко/ на той час бригадир, голова Київської громадянської палати; спр. 4, арк. 18/. передав йому маєток Гостролуччя / спр. 4, арк. 13зв./

На початку 90-х рр. 18 ст. А.Г. Іваненко / вже генерал-майор/ помер, залишивши двох малолітніх синів- Григорія і Олександра. Через рік помер їх дід, Григорій Григорович/ спр. 4, арк. 18/.

Вдова Олександра Олександрівна вийшла заміж за генерал-майора Долгорукова / спр.2,арк. 5-8/ Княгині Долгоруковій залишилося в спадщину після смерті матері Парасковії Андріївни і рідного брата гвардії прапорщика Миколи Олександровича Коробовського в Лебединському повіті 1088 кріпаків і села Михайлівка,Грунь, Катеринівка і Олександрівка / спр.2,арк.16-17/.

Її діти від першого шлюбу знаходилися під опікою рідних дядьків Петра, Семена, Федора Іваненків, бабусі Ганни Федорівни Іваненко / спр.2,арк. 2,4,10зв./,потім під опікою матері. /спр.2,арк. 4/.

Опікуни вели безперервні земельні тяжби за спадковане село Гостролуччя з двоюрідними дядьками малолітніх дітей- Мойсеєм і Григорієм Михайловичами Іваненками, за угіддя с. Козлово з його жителями / спр. 1,арк. 4-10, спр.2,арк. 9-10,11-15,20/.

У 1810 році Григорій і Олександр Андрійовичі Іваненки були вже повнолітніми. Їх мати,княгиня А.А. Долгорукова,померла. Майно,що залишилося після її смерті,було спочатку розділене братами полюбовно / спр.6,арк.1/,але вже через рік-два почалися сварки і перерозподіл майна:

"отцовского в Полтавской губернии, в г.Переяславе и в Переяславском уезде и в Пирятинском повете в с. Кавалевка, в Черниговской губернии,Козелецкого повета и Сосницкого повета;
Материнского в Сосницком повете и Слободско-Украинской губернии Лебединского уезда в слободе Михайловка и в других местах"
/спр.6,арк. 2зв./

Судові тяжби між Григорієм Михайловичем/Мойсей Михайлович до 1810 року вже помер, спр. 5,арк. 1/,Григорієм і Олександром Андрійовичами тяглися до 1817 року / спр. 4,арк. 21-22/ і привели до взаємної неприязні і розриву родинних відносин.

Григорій Михайлович Іваненко на початку 19 століття володів в с. Гостролуччя винокурним заводом / спр.3,арк. 1-37/, у 1815 році служив утримувачем податків з питних закладів у місті Воронежі / спр.8, арк. 1-3/.

Олександр Андрійович продав свої маєтки в с. Гостролуччя і в інших селах на Київщині в чужі руки, не побажавши продати їх брату Григорію,який жив у Києві / спр.8,арк.21/

У Сосницькому повіті Чернігівської губернії О.А. Іваненку належала Казилівська економія з винокурним заводом / спр.8,арк. 26-27/.

У 1839-1845 рр. Олександр Андрійович жив у Лебедині, був предводителем дворянства Лебединського повіту / спр. 8, арк. 7-9/. Його маєток у с. Михайлівка / 1277 душ / був заставлений і перезаставлений в Московській опікунській раді / спр. 10, арк. 4-5, Останні відомості про нього в фонді 496 є за 1845 рік / ф. 496, спр. 8, арк. 9/.

У 60-х рр. село Михайлівка належало вже іншим власникам. " В эпоху освобождения крестьян при слободе Михайловской были два очень крупных владельческих имения. Одно- Михайловка и Василевка- принадлежало Ал.Тим. Богаевскому, самому крупному землевладельцу Лебединского уезда, владевшему здесь 10 тыс. дес. земли. Другое-Михайловское с селом Грунью-принадлежало Ульяне Капнист, владевшей здесь в то время 7000 дес. земли. Это последнее принадлежит ныне / 1897г/ В.А. Капнисту". /Семенов. Россия. Полное географическое описание нашего отечества. УП.ст. 323-324, 1903г./

У фонді 496 числиться 11 справ за 1781-1799, 1807-1817, 1829-1962 рр.

Зміст документів:

1718-1799 рр. -рядний запис О.О. Коробовської та А.Г. Іваненка /спр. 9, арк. 1-3/.

-судова справа, листування про борги, спадкоємців / спр. 1, арк. 4-11/, спр. 2, арк. 1-15, 20/.

1807-1817 рр. - відомості про маєток О.О. Долгорукової / спр. 2, арк. 16-17/.

-судові тяжби / спр. 2, прк. 18-19, спр. 3, арк. 1-37, 68-90, спр. 4, арк. 1-22; спр. 5, арк. 1-70; спр. 6, арк. 1-9: спр. 7, арк. 1-45/.

1829-1845 рр. -особисте і службове листування О.О. Іваненко з членами сім"ї і з присутственими місцями / спр. 8, арк. 4-9, 19-22, 26-27: спр. 10, арк. 1-7/.

Документи сім"ї Іваненко див. також: фонд 481/ історична довідка і документи/; фонд 490, спр. 7, арк. 202-212; фонд 490, спр. 14, арк. 1-2;

колекція Р-2362, спр. 2, арк. 9-16.

Документи після 1845р. до О.О. Іваненко не відносяться: це службові документи предводителів дворянства Лебединського повіту в послідуючі 1850-1862 рр. / спр. 8, л. 10-18/.

у справі 3 аркуші 38-67 не відносяться до фонду Іваненко, це екстракти судових справ Суздальського магістрату, які були на перегляді в різних інстанціях. Справа 9 також не відноситься до фонду, у ньому арк. 2-18- статті законів " Уложения", очевидно, із фонду якогось суду, а арк. I, I9-20 приблизно за I8I7 рік- Бобровський маєток Бухаріної / див. фонд 482, спр. 3, арк. 26-37/.

Виконуюча обов"язки
провідного архівіста — Н.В. Книш

30.I2.98.

П Р Е Д И С Л О В И Е

Помещики Иваненко -одни из самых богатых помещиков Лебединского уезда.Им так же принадлежали земли и в Полтавской губернии.Жена Андрея Григорьевича Иваненко,по второму браку княжна Долгорукая,оставила сыновьям большое наследство в Полтавской губернии.Сын Андрея Григорьевича Иваненко Александр Андреевич Иваненко был предводителем дворянства Лебединского уезда.

Полной исторической справки о роде помещиков Иваненко не представляется возможным составить,так как фонд малооб"емен /II ед.хранения/,документы представляют собой тяжбы за имения помещиков Иваненко между собой и другими помещиками,личную переписку и т.д

Документы описаны в хронологической последрвательности.

ИЗРАИЛЕВСКАЯ

№№ пп	Индекс	Наименование дел	Даты	К-во лист.	Примечание
1	2	3	4	5	6
1.		Рядная запись о приданом Александры Федоровны Коробовской, выходящей замуж за Андрея Григорьевича Иваненко.	19 мая 1781 г. 2 марта 1796 г.	11	
2.		Заемное письмо надворного советника Семена Сулима. Решение Земского суда о назначении опеки над детьми генерал-майора Иваненко жены его Александры Александровны Догорукой, о выдаче свидетельства княгине Долгорукой на получение денег под залог.	3 августа 1783г. 3 июня 1812 г.	20	
3.		Закон об опре елении имущества умалишенных. Судебная переписка помещика Григория Михайловича Иваненко по вопросу нападения на его дом и винокуренный завод помещика Григория Андреевича Иваненко. Выписка из дела по прошению Воронежских купцов на действия Воронежской гражданской палаты по вопросу взыскания денег по векселям, об освобождении от работы помещицы-крестьян Акулины Лебедевой, Степаниды Епифановой и Прасковьи Колоярцоной с семьями, об установлении опеки над имениями помещицы Лопатиной.	11 апреля 1809 г. 16 декабря 1832г.	90	
4.		Судебное дело о порубке леса помещиком Григорием Михайловичем Иваненко у помещика Сребренского.	30 марта 1810 г. 4 апреля 1817 г.	22	
5.		Жалоба по иску помещиков Григория и Александра Иваненко на Григория Михайловича Иваненко за уклонение от раздела села Остролучье на 2 части.	28 января 1810 г. 28 декабря 1817 г.	70	

1	2	3	4	5	6
6.		Постановление Лебединского уездного суда/копия/ об отказе уничтожить раздельную запись на движимое и недвижимое имущество братьев Иваненко, доставшееся им от матери помещицы Долгоруковой.	4 июня 7 июня 1812 г.	9	
7.		Судебная переписка истца помещика Григория Андреевича Иваненко с губернским секретарем Матюхиным о краже сена, принадлежащего Иваненку.	24 сентября 1814г. 2 декабря 1816 г.	45	
8.		Переписка предводителя дворянства Лебединского уезда по вопросам открытия школ, управления уездом, составления уставных грамот, о пребывании царя в Харькове.	1816 г. 13 марта 1868 г.	27	
9.		Статьи законов.	11 июня 1817 г.	20	
10.		Личная переписка с родственниками и друзьями помещиков Иваненко.	21 января 1829 г. 11 августа 1842 г.	8	
11.		Конспект об артиллерии 1828 года, составленный Г.М. Иваненко.	б/д.	20	

В раздел данной описи внесено 11/одиннадцать/ дел.

АРХИВАРИУС Н.КНЫШ

10 июля 1974 г.

Перевірено 26.03.92